

SXEDIO.GP7

19.11.1954: Ο ΓΡΙΒΑΣ ΜΕΤΑΚΙΝΕΙΤΑΙ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΣΥΚΡΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Στη Λευκωσία ο αρχηγός της ΕΟΚΑ Γεώργιος Γρίβας Διγενής στρώθηκε στη δουλειά και άρχισε να οργανώνεται για την ημέρα της έναρξης του αγώνος και τον τρόπο έναρξης του.

Τα προβλήματα που έπρεπε να επιλύσει ήταν πολλά και ιδιαίτερα το θέμα του οπλισμού και της εκπαίδευσης των ανθρώπων που θα αναλάμβαναν να πολεμούν στο αντάρτικο αλλά και στις πόλεις.

Ταυτόχρονα έπρεπε να φροντίσει και για τη μεταφορά στην Κύπρο και άλλου οπλισμού, γιατί μόλις άρχιζε η επανάσταση, θα έκλειαν πολλοί δίοδοι με τα μέτρα που αναμενόταν ότι θα έπαιρναν οι Αγγλοι.

Στη Λευκωσία ο Γρίβας είχε οργανώσει και το Επιτελείο του και εκτός από τον Ανδρέα Αζίνα και άλλοι νέοι προστέθηκαν σ' αυτό όπως ο Γρηγόρης Γρηγοράς από τη Λύση, πρώτος εξάδελφος του Γρηγόρη Αυξεντίου, που είχε επιλεγεί για την προσωπική φρουρά του Γρίβα.

Άλλοι που αποτέλεσαν τον στενό κύκλο του Διγενή ήταν ο Ανδρέας Γιάγκου, από το Δίκωμο και ο Γιαννάκης Δρουσιώτης με το ψευδώνυμο Αβέρωφ. Ο Γρίβας έδινε σε όλους τους συνεργάτες του ψευδώνυμα για καλύτερη προστασία.

Παράλληλα διάφορες ομάδες που άρχισαν να συγκροτούνται άρχισαν αναγνωριστικές επιχειρήσεις, κυρίως κατά τη διάρκεια της νύκτας, ώστε να εντοπίσουν πιθανούς στόχους κατά την έναρξη του αγώνα.

Ο Γρίβας είχε ζητήσει και εξασφάλισε διάφορα σπίτια ώστε να μπορεί να μετακινείται σ' αυτά ανάλογα, με τα προβλήματα που τυχόν θα παρουσιάζονταν.

Στο ημερολόγιο του αναφέρει:

19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Απησχολήθημεν με συγκρότησιν

ομάδων Λευκωσίας ΠΕΟΝ 3 ομάδες των 6 εκάστη. Επίσης Παπασταύρος διέθεσε τρεις δι' εκπαίδευσιν. Δυσκολία εις εξεύρεσιν οικημάτων.

22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Αζίνας έλαβε εντολήν ίδη Παπασταύρον και ομάδα ΠΕΟΝ και γνωρίσει ότι μέλη των διατεθησόμενα ημίν διά μαχητικές εκδηλώσεις θα λαμβάνουν διαταγάς μόνον παρά στρατιωτικού αρχηγού, και ουδεμίαν σχέσιν θα έχουν με την οργάνωσιν των. Οι της ΠΕΟΝ συνεφώνησαν. Παπασταύρος δεν ανευρέθη.

Μακάριος ειδοποίησε μέσω Κρανιδιώτη να μη προβώμεν εισέτι εις ουδεμίαν πράξιν βίας και ότι στέλλει ταχυδρομικώς οδηγίας.

Γαζουλέας ειδοποίησε εξ Αθηνών Αζίνα ότι φορτίον οπλισμού ανεχώρησιν εξ Ελλάδος την 20ην τρέχ. Αφίχθη εκ Καραβά εις Λευκωσίαν Νότης.

26 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Εις συζήτησιν μετά Αζίνα περί Σωκράτη Λοϊζίδη μου ειπε τα εξής:

" Σας είχα πη να μην τον φέρετε μαζί σας διότι εγώ τα ήξερα. Το αυτό είπα και εις τον Αρχιεπίσκοπον. Εχει πολιτικές φιλοδοξίας. Προχθές μάλιστα μου είπε ότι μετενόησε διότι δεν έφερε μαζί του εις Κύπρον και την γυναίκα του".

Ενόμισε φαίνεται ότι θα πάμε σε γάμον.

30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ: Εγράψαμεν συνθηματικώς εις Ευσταθόπουλον εις Αθήνας να μας γνωρίση περί της τύχης του ιστιοφόρου με το υλικόν.

14 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Κρανιδιώτης ον είδε Αζίνας, επληροφόρησεν ότι Μακάριος ουδεμίαν εντολήν διεβίβασε σχετικά με έναρξιν δράσεως μας, ως ειδοποίησε ότι θα έκαμνε

16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Αι πρώται πληροφορίαί από ΟΗΕ, δυσμενείς διά Ελλάδα. Στάσις Αμερικής εξεδηλώθη εναντίον ημών, κατόπιν τούτου δεν πρέπει να αναμένωμεν τίποτε από ΟΗΕ. Τί θα γίνη τώρα; Οι σοφοί διπλωμάται μας οι οποίοι έλεγον ότι θα λύσουν όλα διά του ΟΗΕ τί θα κάμουν; Πώς; Είχον πάντοτε την πεποίθησιν την οποία επανειλημμένως εξεδήλωσα ότι από τον ΟΗΕ δεν έπρεπε να περιμένωμεν τίποτα, ιδία

αφ' ης στιγμής ο Τσώρτσιλ επισκεφθείς την Αμερικήν είχε κανονίσει όλα με τον Αϊζενχάουερ. Ητο φανερόν, οι δε διπλωμάται μας έπρεπε να το γνωρίζουν, ότι από της στιγμής αυτής η Αμερική δεν θα ήτο υπέρ ημών και συνεπώς... η υπόθεσις θα ήτο χαμένη δι' ημάς.

23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Εις Αζίναν έθιξα το ζήτημα της αφίξεως του Αρχιεπισκόπου εις Αθήνας και ετόνισα ότι πρέπει να ενημερωθή ο τελευταίος περί της εδώ καταστάσεως. Μου είπε να του σημειώσω τι θέλω να γνωρίση ο Αρχιεπίσκοπος διά να το διαβιβάση αύριον διά του ταχυδρομείου του διπλωματικού εις Αθήνας, εντός φακέλλου, όστις θα παραδοθή εις Αρχιεπίσκοπον. Εσημείωσα τα κάτωθι:

1. Οτι εντός του δευτέρου δεκαημέρου Ιανουαρίου θα είμεθα έτοιμοι δι' ενέργειαν με ελπίδας επιτυχίας και εφ' όσον αφιχθή εξ Αθηνών το αναμενόμενον υλικόν.

26 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Γιαγκου ήλθε από το χωριό του. Μου ανέφερε οτι είδε Μητροπολίτην Κυρηναίας όστις γνωρίζει άφιξιν εμού και Σωκράτη.

29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Αγγελθείσα δι' εφημερίδων επαφή Σάββα Λοϊζίδη με Παπάγον την **27** τρεχ. δηλαδή δύο ημέρας προ αφίξεως Μακαρίου εις Αθήνας. Σκοπόν είχε; Μήπως σκέπτονται εξασκήσουν πίεσιν επί του Αρχιεπισκόπου να φανή μετριοπαθέτερος;

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ: Απόψε θα γίνη η αναγνώρισις υπό της τελευταίας ομάδος σαμποτέρ διά στόχους της, εις Ραδιοφωνικόν Σταθμόν Αθαλάσσης και εκεί πλησίον **2** στρατιωτικών ασυρμάτων.

Στα απομνημονεύματά του ο Γρίβας σημειώνει τις διάφορες κινήσεις του από την ημέρα της άφιξης του στην Κύπρο:

" Αμα τη αποβιβάσει μας εις Κύπρον, η κυρία προσπάθεια μου εστράφη εις τα ακόλουθα:

1. Εις την κατανομήν του οπλισμού, βάσει του καταρτισθέτος γενικού σχεδίου δράσεως.

2. Εις τη συγκρότησιν μαχητικών ομάδων δι' ένοπλον δράσιν και δολιοφθοράς.

3. ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΝΟΠΛΟΥ ΔΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΟΛΙΟΦΘΟΡΑΣ.

4. ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΝ ΜΙΚΡΩΝ ΠΥΡΗΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΧΩΡΙΑ, ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΚΟΠΟΝ ΑΦ' ΕΝΟΣ ΜΕΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΔΙΑ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΝ ΕΙΣ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΜΑΣ, ΑΦ' ΕΤΕΡΟΥ ΔΕ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΠΡΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΧΗΤΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΥΠΡΕΤΗΣΙΝ ΤΟΥΤΩΝ (ΤΡΟΦΟΔΟΤΑΙ, ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΚΛΠ)".

Ο Γρίβας αναφέρει ότι οπλισμός μεταφέρθηκε στην Πάφο, Αμιάντο, Λεμεσό, Λευκωσία, Κερύνεια, Λεύκα και Κακοπετριά.

Αναφέρει ακόμα ότι συγκροτήθηκαν ομάδες για δολιοφθορές στις Λευκωσία, Λάρνακα, Κτήμα και αργότερα στο Βαρώσι και τη Λεμεσό, ανταρτικές ομάδες στη Χλώρακα, Πύργο, Αμιάντο, Λάπηθο, Καραβά, Λεύκα και Κακοπετριά.

Οι ομάδες εκπαιδεύθηκαν στις δολιοφθορές, στη χρήση όπλων όπως πιστολίων, αυτομάτων και χειροβομβίδων.

Στο πλαίσιο των προσπαθειών αυτών ο Σωκράτης Λοϊζίδης άρχισε τη δημιουργία πολιτικών πυρήνων ώστε να αποκτηθούν σε κάθε χωριό ένα ή δυο άτομα δυναμικά με προοπτική να αυξηθεί ο πυρήνας αυτός.

Η οργάνωση του δικτύου πληροφοριών ανατέθηκε στο Γραμματέα της ΠΕΟΝ Σταύρο Ποσκώτη.